

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Географія карантинних організмів»

Ступінь вищої освіти - Магістр
Спеціальність 202 Захист і карантин рослин
Освітня програма «Карантин рослин»
Рік навчання 2, семестр 3
Форма навчання денна, заочна
Кількість кредитів ЄКТС 4
Мова викладання українська

Лектор дисципліни
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

Пасічник Лариса Петрівна
Pasichnikl@ukr.net
<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3880>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Анотація: передбачає оволодіння студентами знань з географії розповсюдження адвентивних шкідливих організмів з метою їх ідентифікації та експрес-діагностики шкідливих організмів.

У курсі навчальної дисципліни розглянуто просторове розміщення карантинних шкідливих організмів на Земній кулі та в окремих її регіонах, основні причин і закономірності такого розміщення. Описано принцип порівняльно-географічного аналізу ареалів, фаун, флор, рослинності, тваринного світу Землі, особливості розподілу та просторову організацію карантинних шкідливих організмів у різних регіонах Земної кулі, роль окремих природних і антропогенних чинників у сучасному та можливому у майбутньому розміщенні карантинних шкідливих організмів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни "Географія карантинних організмів" є ареали карантинних шкідливих організмів.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів знань стосовно просторового розміщення карантинних шкідливих організмів на Земній кулі та в окремих її регіонах, основних причин і закономірностей такого розміщення.

Здобувач повинен **знати:**

- основні терміни зоогеографії (фауна, флора, ареал, фауністичний комплекс);
- роль абіотичних, біотичних і антропогенних чинників у поширенні карантинних шкідливих організмів у різних регіонах Земної кулі;
- роль окремих природних і антропогенних чинників у сучасному та можливому у майбутньому розміщенні карантинних організмів;
- принципи порівняльно-географічного аналізу ареалів, фаун, флор, рослинності, тваринного світу Землі;

- особливості розподілу та просторової організації карантинних шкідливих організмів у різних регіонах Земної кулі;
- господарське значення зміни ареалів карантинних організмів;

Здобувач повинен **уміти**:

- оцінювати ймовірність поширення небезпечних видів карантинних шкідливих організмів і загрозу для рослин і рослинної продукції;
- розаховувати рівень господарських втрат внаслідок зміни ареалів карантинних організмів.

Набуття компетентностей:

загальні компетентності:

ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

фахові компетентності

СК01. Здатність збирати та аналізувати релевантні дані, включно з аерозондуванням і моніторингом, та аналізувати релевантні компетентності дані, у тому числі за допомогою сучасних методів аналізу даних і спеціалізованого програмного забезпечення.

СК06. Здатність розробляти комплексні заходи із захисту і карантину рослин для підприємств, установ, організацій усіх форм власності згідно з законодавством ЄС з питань карантину і захисту рослин.

ПРН05. Обирати, розробляти і застосовувати з урахуванням новітніх досягнень науки і виробництва ефективні методи захисту рослин від шкідливих організмів з використанням інформації щодо фітосанітарного стану, прогнозів, екологічної ситуації і економічної доцільності.

ПРН07. Розробляти сезонні, короткострокові, довгострокові прогнози на підставі даних, особливостей біологічного розвитку, розмноження і поширення шкідливих організмів.

ПРН08. Планувати та управляти науково-дослідними, науково-технічними та/або виробничими проектами із захисту та карантину рослин і дотичних міждисциплінарних питань, базуючись на усвідомленні сучасних тенденцій розвитку науки, техніки та суспільства.

СТРУКТУРА ДИЦИПЛІНИ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. Основи географії карантинних організмів				
Тема 1. Основи географії	2/2/8	Знати основи географії карантинних	Здача практичної	20

карантинних організмів		шкідливих організмів. Вміти класифікувати види на карантинні та некарантинні	роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	
Тема 2. Взаємозв'язок торгово-економічних відносин та шляхи розповсюдження карантинних шкідливих видів	2/2/8	Вміти аналізувати причинно-наслідкові зв'язки появи імпортованих нових чи тих, що постійно надходять на територію країни товарів, транспортних засобів та карантинних шкідливих видів	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	20
Тема 3. Екологічні основи географії карантинних організмів.	2/2/8	Знати та визначати екологічні наслідки. Що виникають від появи карантинних шкідливих організмів на нових територіях	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	20
Тема 4. Хорологія.	2/2/8	Знати області поширення (ареали) окремих видів, родів і родин тварин та рослин. Вміти аналізувати	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	20
Тема 5. Ареали. Чинники їх формування. Зоогеографічний поділ суші.	2/2/8	Аргументовано викладати своє бачення з питань зоогеографічного поділу суші. Знати види ареалів, їх значення	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	20
Модуль 2. Розселення карантинних видів				

Тема 6. Карантинна ентомофауна лісу.	2/2/8	Знати карантинні шкідливі організми лісу. Причини утворення нових ареалів лісу.	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	20
Тема 7. Закономірності розселення КШО при широтній поясності та вертикальній зональності	2/2/8	Знати і розуміти термінологію широтна поясність та вертикальна зональність. Закономірності поширення шкідливих організмів у залежності від розташування над рівнем моря. А також абіотичні та біотичні чинники, що впливають на формування ареалів у цій місцевості	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	20
Тема 8. Антропогенний вплив на карантинну ентомофауну.	2/2/8	Вміти аналізувати значення антропогенного впливу на карантинну ентомофауну	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	20
Тема 9. Вплив карантинних шкідливих організмів на формування урбофітоценозів	2/2/8	Вміти сформулювати своє бачення появи карантинних шкідливих організмів у сучасних урбофітоценозах	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, ессе. Виконання самостійної роботи	20

Тема 10. Географія інтродукованого рослинного матеріалу: експорт, реекспорт, імпорт	2/2/8	Знати шляхи надходження інтродукованого рослинного матеріал викласти своє бачення з питань карантинної флори і фауни різних природно-кліматичних зон України	Здача практичної роботи в elearn Написання тестів, есе. Виконання самостійної роботи	20
Всього за 3 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Сикало О.О., Чернега Т.О. Географія карантинних організмів. Методичні рекомендації до самостійної роботи. К: НУБіП, 2021 р.
- Кузьмішина Ірина. Географія рослин. Курс лекцій/ Ірина Іванівна Кузьмішина. Луцьк: Вежа Друк, 2017. 96с.
// <https://core.ac.uk/reader/153588060>
- Сологор К.А., Омельковець Я.А. Основи зоогеографії: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2013. 224 с.

4. Вавилов Микола Іванович (1887–1943). Наукова спадщина з книжкового фонду ФБ ХНАУ ім. В.В. Докучаєва: до 130-річчя від дня народження : біобібліогр. покажч. / уклад.: О.Д. Кандаурова, І.П. Жидких, О.І.Артюхова. Харків : ХНАУ. 2018. 58с.: фото, іл. // <http://biography.nbuu.gov.ua/rating/r2018/txt/g5/6015.pdf>
5. Станкевич-Волосянчук О. І. Зоогеографія. Навчальний посібник для самостійної роботи студентів. Ужгород, 2023. 30 с.
6. Державний кадастр територій та об'єктів природно-заповідного фонду України. Природні заповідники. Біосферні заповідники. Національні природні парки.; Електронний ресурс [https://data.gov.ua/dataset/mepr_05]

Інформаційні ресурси

1. <http://africa.turmir.com/> (географічний огляд країн Африки)
2. <http://australia.at.ua/> (відомості про Австралію)
3. <http://england-london.narod.ru> (інформація про Велику Британію)
4. http://esu.com.ua/search_articles.php?id=17064
5. http://geoknigi.com/view_map.php?id=8 (географічні карти)
6. <http://ifact.com.ua/> (інформація про природні зони материків)
7. <http://ru.wikipedia.org/wiki/Бразилія>
8. <http://ru.wikipedia.org/wiki/Індія>
9. <http://uk.wikipedia.org/wiki/Австралія>
10. http://uk.wikipedia.org/wiki/Адміністративний_поділ_країн_Океанії
11. http://uk.wikipedia.org/wiki/Категорія:Країни_Африки
12. <http://www.50states.com/> (відомості про США)
13. <http://www.italia-ru.net/> (інформація про Італію)
14. <http://www.japantoday.ru/> (актуальні проблеми Японії)
15. <http://www.ko-online.com.ua/> (електронні версії атласів і карт)
16. <http://www.to-francia.com/> (інформація про Францію)
17. <http://www.ukr-tur.narod.ru/> (інформація про географічне положення, природні ресурси, населення та економіку різних країн світу, в тому числі й України)
18. <https://www.docsity.com/en/animal-diversity-fundamentals-of-biology-lecture-slides/241323/>
19. <https://www.studocu.com/en/document/university-of-sheffield/animal-diversity/lecture-notes/animal-diversity-notes-lecture-notes-lectures-1-25/646991/view>

Додаткова:

7. Гришко-Богменко Б. К., Морозюк С. С., Мороз І. В. та ін. Географія рослин з основами ботаніки. К., Вища школа, 1991.
8. Второв П. П., Дроздов М. М. Біогеографія. К., Вища школа, 1987.
9. Вавілов Н. И. Походження та розселення культурних рослин. Л., Наука, 1987 (оригінальна стаття)
10. Григора І.М., Соломаха В.А. Основи фітоценології. К.: Фітосоціоцентр, 2000. 240 с.

11. Гришко-Богменко Б.К. Географія рослин: Курс лекцій. К.: видавництво НПУ, 1997. 264 с.
12. Гришко-Богменко Б.К. Географія рослин України. К.: Вид-во УДПУ, 1994. 166 с.
13. Дерій С.І., Ілюха В.О. Основи екології. К.: видавництво Українського фітосоціологічного центру, 2000. 200 с.
14. Кукурудза С.І. Біогеографія. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2006. 504 с.
15. Кукурудза С.І. Біогеографія. Лабораторний практикум. 2-ге вид., перер. і доп. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2000. 118 с.
16. Скиба Ю.А., Настека Т.М., Царенко О.М. Біогеографія: практикум для студентів спеціальностей «Екологія та охорона навколишнього середовища», «Біологія», «Географія», «Хімія». – К.: НПУ імені М.П.Драгоманова, 2009. 78 с.
17. Сологор К. А. , Омельковець Я. А. Основи зоогеографії. К.: ВЦ «Академія», 2013. 224 с.